

1. İNTERNET ORTAMI VE WEB TASARIMI

1.1. İnternet

İnternet, bir çok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. Aynı zamanda, insanların her geçen gün gittikçe artan “üretilen bilgiyi saklama / paylaşma ve ona kolayca ulaşma” istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir.

1.1.1. IP (Internet Protocol) Numarası

IP (Internet Protocol), bilgisayarların iletişim kurmasını sağlayan standart bir protokoldür. Genel olarak her bilgisayarın kendine özel bir numarası vardır. İki bilgisayar iletişim kurduğu zaman birbirlerini bulmak için IP adresini kullanır. IP adresi her biri noktayla ayrılan ve 0 ile 255 arasındaki rakamlardan oluşmuş 4 adet numara setidir.

Örneğin:

192.168.123.254. Bilgisayarın networkte bir “adı” olsa bile (daha kolay hatırlamanız için), diğer bilgisayarlarla iletişim kurduğunda IP adresini kullanır.

1.1.2. İnternet Alanı (Domain)

İnternete sürekli bağlı olan her bilgisayarın bir IP numarası vardır (162.178.111.24 gibi). Bu numaraları akılda tutmak ve herhangi bir anda yazmak zor olduğundan, alan adı (domain name) sistemi adını verdiğimiz bir isimlendirme oluşturulmuştur. Herhangi bir bilgisayara (ve o bilgisayar üzerinde yayınlanan WEB sitelerine) bağlanmak için karmaşık IP numaralarını akılda tutmak yerine, hatırlanması ve yazılması kolay alan adlar kullanılmaktadır (www.google.com gibi). Siz tarayıcınızın adres çubuğuna www.meb.gov.tr yazdığınızda, tarayıcınız merkezi bir bilgisayarla iletişim kurarak www.meb.gov.tr adresinin yerini tuttuğu IP numarasını öğrenecek ve bu IP numaralı bilgisayara bağlanarak istediğiniz bilgilere erişmenizi sağlayacaktır.

İnternet adreslerinde görülen kısaltmalar şunlardır:

gov: Hükümet kurumları (government)

edu: Eğitim kurumları (education)

org: Ticari olmayan kuruluşlar (organization)

com: Ticari kuruluşlar (company)

mil: Askeri kurumlar (military)

net: Servis sunucular (network)

ac: Akademik kuruluşlar (academic)

int: Uluslararası kuruluşlar (international)

Bunun yanında kullanılan ülke kısaltmaları da vardır.

Bazıları; tr:Türkiye, jp:Japonya, uk:İngiltere, it:İtalya, ch:İsviçre gibi.

1.2. WEB Tarayıcılar

WEB tarayıcısı, internet üzerindeki tüm bilgilere bakabilme ve bu bilgilerle etkileşim halinde olabilme olanağı veren bir uygulama programıdır. Tarayıcı kelimesinin İngilizce karşılığı "browser" dır. WEB tarayıcısı, *Yardımlı Metin Transfer Protokolü*'nü (İngilizcesi "Hypertext Transfer Protocol" - kısaca HTTP) kullanarak, tarayıcı kullanıcısı adına İnternet üzerinde WEB sunucularından isteklerde bulunan bir istemci programdır.

1.3. WEB Tasarımı

1.3.1. Sayfa Hazırlarken Dikkat Edilecek Noktalar

Sayfa adında ya da sayfada yer alan herhangi bir resim ya da animasyonlar kaydedilirken asla Türkçe ve özel karakterler (ğ,ü,ş,İ,?,\ vs.) kullanılmaz.

Sabit diskinizde öncelikle WEB sayfanıza ait dokümanları kaydedeceğiniz bir dizin ve bu dizin içerisinde resimleri ya da animasyonlarınızı kaydedeceğiniz bir alt dizin oluşturunuz. Sunucu bilgisayarına bu bilgiler atılırken (upload) aynı dizinleri bu alanda oluşturmak gerektiği asla unutulmamalıdır.

WEB sitenizi yaptığınızda, mutlaka ana sayfanızı index.html olarak adlandırınız. Birçok WEB sunucu için varsayılan sayfa index.html'dir. Bazı sunucular da varsayılan sayfanın default.html olarak adlandırılmasını ister.

1.3.2. Görsel Tasarım

Günümüzde içeriği tayin ederken sayfamızın amacı uzun uzun bilgi vermekse, "Nasıl olsa kimse okumuyor!" diye bu bilgileri kırpma, gerçekten o bilgiye ihtiyacı olan kişilere haksızlık olur. Sayfamızın bir hareket noktası, bir geçiş noktası olduğunu tahmin ediyorsak, kimseyi fazla oyalamaya, istemediklerini bildiğimiz bilgileri zorla vermeye de hakkımız yoktur.

Yale Tıp Fakültesi'nin, ekrana bakan kişinin göz hareketlerini belirleyen cihazlarla donattığı bilgisayarların başına oturttuğu 12 bin kişiyle yaptığı araştırma bir bilgisayar ekranının görsel taranma çizgisinin, (1) soldan üst köşeden sağ üst köşeye, (2) sağ üst köşeden sağ alt köşeye doğru genel tarama (3) yeniden sol üstten itibaren okuma ve (4) üst orta noktadan aşağı doğru okumayı sürdürme tarzında olduğunu gösteriyor. Buna göre, izleyici WEB sayfasında önce büyük şekil kitlesini ve renkleri görmekte, ön plandaki unsurlarla arka plandaki unsurlar arasındaki kontrastın farkına varmaktadır. İzleyici ancak daha sonra, varsa grafik unsurların verdiği bilgiyi almakta, üçüncü olarak da okumaya başlamaktadır. Okuma tahmin edilebileceği gibi, en büyük kitleden benzetme yoluyla başlamakta ve daha sonra kelimelere inmektedir.

Bu belirleme, bize, WEB sayfasının bütünü itibariyle mükemmel bir grafik dengesine sahip olması gerektiğini gösteriyor. Salt metinden ibaret gri bir sayfa itici ve sıkıcı iken, büyük ve geniş grafikler, büyük ve kara lekeler halindeki harfler özellikle içerik arayan daha rafine izleyiciye "içi boş" izlenimini verecektir. Grafik sanatçı, bu noktada sayfanın beklenen "müşterisi"nin varsayılan ilgi odağını, grafikle metni dengeleyerek bulmak zorundadır.

Bu dengede oran ve uygunluk, sadece sayfanın hedef kitlesi ya da başka bir deyişle sayfanın içeriği dikkate alınarak bulunabilir.

Yazıyı soldan sağa doğru okumaya alışmış toplumlarda, görsel dikkatin ekranda da soldan sağa doğru gitmesi doğaldır. Bu nedenle WEB sayfalarında da ekranın üst yarısı, görsel odak noktası olmalıdır. Bu alanın mümkün olduğu kadar yumuşak, pastel renklerle doldurulması; sert, aşırı yoğun çarpıcı renklerden kaçınılması gerekir. Bu tür renkler ancak çok fazla dikkat çekmek istediğimiz, bir ya da iki unsur için saklanmalıdır. Yazılar mutlaka arkalarındaki zeminle çarpıcı bir kontrast oluşturmalıdır. Dramatik ve karmaşık grafikler, mutlaka grafik sanatçıları tarafından yapılmalıdır.

Metinleri daha belirgin hale getirecek noktalar, kutular, yatay ve dikey çizgiler, çoğu zaman görsel bütünlük sağlamak yerine sayfanın tümüne yama hissi verir.

Bütün görsel tasarımlarda olduğu gibi, WEB sayfası tasarımında da tutarlılık şarttır.

Grafik unsurlarla "stil" oluşturmaya kalkmak, grafikçilerin işidir. Bir WEB alanının başından sonuna tutarlı bir şekilde izlenen grafik uygulama, sonunda izleyicide WEB alanının sahibi kurum hakkında bir yorum uyandırır. Bu nedenle sırf süsleme amacıyla, sayfaların orasına burasına çizgi ya da fotoğraf unsurları konulmamalıdır. Özellikle çizgi grafiklerin üç boyutlu görünmesini sağlamak gerektiği inancı, günümüzde hemen hemen bütün WEB tasarımına egemen olmuş ve hemen hemen her grafik unsurun bir tarafına gölgeler yerleştirilmiş bulunuyor. Gölge, bir görsel öge olarak kullanılacaksa, sayfanın tümünün bir bütün olduğu unutulmamalıdır. Bir unsurun gölgesi sağa aşağı, diğerininki sola yukarı düşemez.

Ana sayfa izleyicinin bizim WEB alanımıza daldığı noktadır. Bu nedenle sayfada bir davet unsuru olması şarttır. Bu sayfanın az ve öz unsur içermesi de giderek yaygın bir tarz olmaya başladı. Bir gazete veya derginin WEB alanı, yayınladığı organın kapak sayfasına benzeyebilir. Ama bir üretim firması, ana sayfasında hiç değilse belli başlı mal gruplarının bağlantıları olmalıdır.

Çoğu internet'e modemle bağlanan izleyiciler için, küçük grafiklerin geniş alanlar işgal etmesini sağlayan, başlıklardan ve beyaz alanlardan yararlanan, buna karşılık görsel etkisi son derece yüksek sayfalar yapılması mümkündür.

2. HTML (HYPER TEXT MARKUP LANGUAGE) TEMEL ETİKETLERİ

2.1. HTML Nedir?

HTML, Hyper Text Markup Language sözcüklerinin baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır ve Web' in temel dilidir. Html dökümanları kaynak kodları Browserlar tarafından görüntülenebilen, tamamen ASCII karakterlerden oluşmuş metin dosyalarıdır. Html bir programlama dilinin karmaşıklığından oldukça uzak basit bir dildir. Html kullanarak çalıştırılabilir bir dosya elde edilmez.

< > işaretleri arasındaki komutlar Html imleri, ya da Html komutları olarak bilinir. Bir Html dosyası her zaman <html> imi ile başlar. Ve bu imin kapatılmasıyla son bulur. Bir sayfa açılmak istendiğinde web server Browsera (tarayıcıya örn : i.explorer) gerekli dosya ya da dosyaları gönderir ve Browser eline geçen bu malzemeyi yorumlamaya başlar. İşte bir Html dosyası Browsera Html dosyası olduğunu ilk satırındaki <html> imi ile söyler. Daha sonra bu imi <head> imi takip eder. <head> iminin görevi bitince </head> şeklinde sonlandırılır ve ardından sayfa içeriğini taşıyan <body> iminin sırası gelir. Sayfa içeriğini oluşturan imler bitince, </body> şeklinde Body bölümü sonlandırılır ve en son </html> şeklinde Html belgeniz biter.

< ve > işaretleri arasında yer alan anahtar sözcükler yani *imler* HTML'nin anahtarlarıdır ve ne tür içeriğin oluşacağını gösterirler.

HTML kodları oluşturan birçok hazır program vardır ancak HTML dilini bilmeniz, sizin belli bir programın özellikleriyle sınırlı kalmamanız anlamına gelir.

HTML belgeleri ASCII ya da salt metin (text only) olarak kaydedildikleri için bir web sayfasını neredeyse tüm bilgisayarlar okuyabilir.

HTML herkese açıktır ancak herkese aynı biçimde görünmeyebilir. Sistemin windows tabanlı ya da Macintosh olması, ya da tarayıcının i.explorer ya da netscape olması, web sayfasının görünümünü kullanıcıdan kullanıcıya değiştirebilir.

HTML hakkında standartlaşma çabalarını sürdüren kuruluşun ismi *w3c (world wide web consorsium)* 'dur.

Yazım Kuralları

Komutlar büyük ya da küçük harfle yazılabilir. Komutlar Türkçe karakterler (ş,ç,ı,ü,ğ,ö) içermez.

Komutlar "<" ve ">" işaretleri arasında yazılır ve "etiket (tag)" adını alır.

Kullanım biçimi:

<etiket (tag)_adi>

Örnek : <HTML>,<BODY>,<TITLE>

Bir etiket <etiket_adi> şeklinde başlar ve bazı etiketler dışında </etiket_adi> şeklinde biter.

Etiketler iç içe yer alır ve en içteki etiketten başlatılarak kapatılır. Kodların okunabilirliğini artırmak için bir etiket bitmeden tekrar etiket açılırsa içeride açılan etiket biraz daha içeriden yazılmalıdır.

Kullanım biçimi:

```
<tag_1> <tag_2> ..... </tag_2> </tag_1>
```

Örnek:

```
<HTML> <BODY>  
..... <FORM> ..... </FORM> </BODY>  
</HTML>
```

Bir etiket parametreler kullanarak biçimlendirilir ve bu parametrelere tırnak (") işaretleri arasında değer atanır. Değerle parametre adı arasında eşittir (=) işareti kullanılır.

Kullanım biçimi:

```
<tag_adi parametre_adi ="deger">
```

Örnek:

```
<body bgcolor="blue">
```

WEB sayfasında standart olarak bulunması gereken kodlar şunlardır. Bunlar sayfada mutlaka vardır. Bu kodlarla tarayıcı bunun bir WEB sayfası olduğunu anlar ve ona göre görüntüler.

```
<html> <head>  
<title> Sayfanın Başlı 1 </title> </head> <body>  
  Sayfanızın tüm içeri i: resim, yazı, video, vb.
```

```
</body>  
</html>
```

2.2 HTML Yapı Blokları

HTML yazmak için windows altında notepad ya da word programları kullanılabilir. Birçok HTML iminin açma ve kapama sürümleri vardır. Kapama iminin önünde fazladan bir bölü işareti vardır. Örneğin bold (kalın) yazmaya yarayan imi. Kalın yazılması istenen kelime şu şekilde belirtilmelidir: kelimeniz . Burada imi, kapatma imidir.

Öznitelikler:

Birçok im, içerisindeki içerisindeki nesnelere uygulanacak seçeneklerin çeşitliliğini sağlayan özniteliklere sahiptir. Öznitelik, komut sözcüğü (im) ile en son büyüktür işareti arasına yazılır.

Örneğin: <TABLE BORDER> Burada TABLE im, BORDER ise özniteliktir. Genelde bir im içerisinde aralarında boşluk bırakarak istediğiniz sırayla birbiri ardına öznitelikler dizisi kullanabilirsiniz.

Değerler:

Öznitelikler genelde belirli değerler alırlar. Örneğin BR imine ait CLEAR özniteliği; left, right ya da all değerlerinden birini alabilir. Verilen herhangi bir farklı değer yok sayılır. Bazı öznitelikler ise alacakları değer konusunda daha titizdirler. Örneğin IMG iminin SRC özniteliği sadece URL'leri kabul eder. Aynı imin HSPACE özniteliği ise sadece tamsayıları kabul eder. Tek sözcükten oluşan değerlerin tırnak içine alınması gerekmez. Ancak dosya adları tırnak içine alınmalıdır. Aslında sadece tek nokta içeren dosya adlarının tırnak içine alınma zorunluluğu yoktur ancak siz yine de tüm dosya adlarında tırnak işareti kullanın:

```
<BR CLEAR=left>  
<IMG SRC= "images/Suluboya.jpg">
```

HTML kodları büyük ya da küçük harfle yazılabilir ancak Türkçe karakterler kullanmayın (ı,İ vs.)

İççe İmler:

```
<H1>Karabük DÇ<I> Fabrikası </I> </H1> : do ru.
```

`<H1>Karabük<I>DÇ Fabrikası </H1> </I> : yanlış,`

çakışan imler kümesi => Kullandığınız kapama imi, mutlaka kapatılmamış son açma imiyle ilgili olmalıdır.

Boşluk Bırakma:

HTML tarayıcıları, HTML belgenizdeki imler arasında bulunan boşlukları yok sayar. HTML kodunuzun daha açık seçik görünmesi için bu özelliği lehinizde kullanıp fazladan boşluklar ve satırbaşları ekleyebilirsiniz. Belge biçimlendirirken bıraktığınız satırbaşları ve boşlukları sayamazsınız. Satırbaşları ve paragraflar için `<P>`, `
` gibi imleri kullanmalısınız. Ancak paragraflar arasında boşluk bırakmak için birden fazla `<P>` imi kullanırsanız bu fazla imler yok sayılırlar. Paragraflar arasında boşluk bırakmak için başka yöntemler vardır.

Block Level imleri otomatik satırbaşları içerirler. Örneğin H1, BR, UL ya da TABLE imleri kullanıldığında peşlerinden otomatik olarak birer satırbaşı gelir ve yeni bir paragraf imi kullanmanız gerekmez.

Özel Simgeler:

ç, \$, £, ™ gibi özel karakterler web sayfasında doğru şekilde görüntülenmeyebilir. Bu tür özel simgelerin ad kodları ya da sayı kodları vardır. Örneğin ½ için `½` ya da `½` yazabilirsiniz. Bahçe kelimesi yerine Bah`ç`e yazmanız gerekir.

HTML belgelerinde özel anlam taşıyan 4 simge vardır. Bunlar `<`, `>`, `&` ve `"` dir. Tarayıcı bu 4 simgeyi gördüğünde yorumlamaya çalışır.

Web Sayfanıza Başlangıç

Web sitenize ait HTML kodlarını yazmaya başlamadan önce kağıt üzerinde siteniz hakkında kabataslak bir kroki oluşturun. Daha sonra web sitenizde bulunacak olan tüm materyali tutmak için merkezi bir klasör oluşturun. Bu klasörü web sitenizin organizasyonunu gösterecek biçimde bölün. Dosya adları ve klasörler için yalın adlar kullanın. Bu adların tamamının küçük harften oluşmasını tercih edin.

Sayfanıza yazmanız gereken ilk şey `<HTML>` imidir. Bu, sayfanızın içeriğini HTML kodu olarak tanımlar.

<HEAD>

HTML belgesinin ilk bölümüdür. WEB sayfası ile ilgili temel özellikler, sayfa başlığı, yazı karakterler kümesi, link özellikleri burada tanımlanır. Head etiketinin yorum aralığında `<meta>` etiketi yer alır. Bu etiket siteyi tarayıcıya ve arama motorlarına tanıtır. Meta etiketinde kullanılan HTML belgesinin ilk bölümüdür.

Kullanılacak parametreler	Görevi
name	Author, description ve keywords özellikleri tanımlanır.
http-equiv	Refresh, expires, content ve content-style-type özellikleri tanımlanır.
Size	Yazının boyu belirlenir.

WEB sayfası ile ilgili temel özellikler, sayfa başlığı, yazı karakterler kümesi, link özellikleri burada tanımlanır. Head etiketinin yorum aralığında **<meta>** etiketi yer alır. Bu etiket siteyi tarayıcıya ve arama motorlarına tanıtır. Meta etiketinde kullanılan parametreler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

```
<META NAME="author" CONTENT="EMEL KAÇAR">
```

Kodu sayfanın tasarımcı kimliğini gösterir.

```
<META NAME="Description" CONTENT="Sayfanızın kısa tanıtımını buraya yapın.">
```

Kodu sayfanın kısa tanımı yapılmak için kullanılır.

```
<META NAME="keywords" CONTENT="Sitenizi arama motorlarında bulduracak siteniz ile ilgili kelimeleri buraya yazın.">
```

Kodu sayfanın hangi kelimeleri içerdiğini gösterir. Burası arama motorları için çok önemlidir.

```
<META http-equiv="refresh" CONTENT="5" ;  
URL="http://www.megep.meg.gov.tr">
```

Refresh ile sayfamız açıldıktan 5 saniye sonra belirtilen adresi otomatik olarak açacaktır.

```
<META http-equiv="expires" CONTENT="Wed, 25 Feb 2007 12:00:00  
GMT">
```

Expires GMT saat sistemine göre belirtilen saat ve tarihte sayfanın dosyası silinecektir.

```
<META http-equiv="Content-Type" CONTENT="text/html"
charset="windows-1254">
```

Kodu sayfanızda ne tür bir metnin olduğunu (text/html yazmakla metnin düz yazı ve html belgesi olduğunu) ve karakterlerinin hangi kodlama (windows-1254 yazmakla) ile yapıldığını gösterir.

```
<META http-equiv="Content-Language" CONTENT="tr">
```

Kodu sayfanızın dilinin Türkçe (istenirse değiştirilebilir.) olduğunu gösterir.

```
<META http-equiv="content-style-type" CONTENT="text/css">
```

Content-typestyle belgemizde kullanılan CSS dosyamızın bir metin dosyası olduğunu belirtir.

```
<META NAME="copyright" CONTENT="&copy; 2006 EMEL KAÇAR">
```

Kodu sayfanın telif hakkının kime ait olduğunu gösterir.

```
<META NAME="GENERATOR" CONTENT="Microsoft FrontPage">
```

Kodu sayfanın hangi editörle yapıldığını gösterir.

```
<META NAME="ROBOTS" CONTENT="ALL, FOLLOW, INDEX">
```

Kodu sayfanızı tüm arama motorlarının veritabanına kaydolabilme hakkının verilmiş olduğunu gösterir.

```
<META NAME="RATING" CONTENT="GENERAL">
```

Kodu sitenizin hangi kategoride, sınıfta olduğunu gösterir. GENERAL yazmakla bütün katagoride olduğu belirtilmiş olur.

Meta etiketi ile tanımlanan bilgiler kullanıcıya görüntülenmez.

<TITLE>

Head bölümü içine yazılan **title** bölümüne sayfanın başlığı yazılır, tarayıcının sol üst bölümünde bulunan başlık çubuğunda görüntülenir.

```
<HTML> <HEAD> <TITLE> Bilişim Teknolojileri </TITLE> </HEAD>
<BODY>
.... </BODY> </HTML>
```


Şekil 2.1: Title etiketinin kullanımı

<BODY>

Kodun BODY kısmında <Hn> imini kullanarak metin kısmında bir başlık oluşturun. n, oluşturacağınız başlığın seviyesi, bir başka deyişle büyüklüğüdür ve 1'den 6'ya kadar değer alır. H1 en büyük, H6 en küçük başlığı oluşturur. İsterseniz başlığı hizalamak için <H1 ALIGN=direction> yazın. Direction için *right*, *left* ya da *center* yazmalısınız. Başlığı yazdıktan sonra <Hn> imi ile başlığı kapatın.

Başlık seviyesi (H1, H2,.....,H6) için temel tarayıcılar Times New Roman 24,18,14,12,10,8 boyutlarını kullanırlar. Bir başlıktan sonra otomatik olarak satırbaşı oluşturulur yani <P> imini kullanmanız gerekmez. </P> kapatma iminin kullanımı tercihe bağlıdır yani kullanmayabilirsiniz.

Paragraflar arasında otomatik olarak bir miktar boşluk bırakılır. Paragraflar arasına extra boşluk eklemenin hızlı bir hilesi, <P > yazmaktır (non breaking space).

WEB Sayfanızı Kaydedin:

Word ya da Notepad'de oluşturduğumuz HTML kodunu kaydetmek için File|Save As komutunu verin. Biçim için salt metin (text only), metin belgesi (text document) ya da ASCII'yi seçin. Belge ismine .htm ya da .html uzantısını yazın. Save'e tıklayın.

Word'de "Save As HTML" yi seçmeyin!!!

Açılış sayfanızı index.html ya da default.html olarak kaydedin.

Belgede yaptığınız değişiklikleri kaydettikten sonra kapatmadan, tarayıcıda Refresh butonuna tıklayarak değişiklikleri gözleyebilirsiniz.

Metin Biçimlendirme

Bu bölümde öğreneceğimiz imler:

- Başlık imleri: <h1>...</h1>
- Paragraf imi: <p>...</p>
- Ortalama : <center>...</center>
- Diğer imler : ..., <i>...</i>, <u>...</u>

HTML'de metin stillerini üç şekilde belirleyebiliriz:

1. Düzenlemek istediğimiz metnin hemen önüne koyacağımız bir imle biçimleme stili. Buna in-line (aynı satırda) biçimlendirme denir.
2. Sayfanın head (baş) kısmına koyulan stillere body (gövde) bölümden atıf yapılarak metin biçimleme. (Embedded-Gömülü biçimlendirme)
3. HTML dosyasının dışında başka bir stil dosyası oluşturarak stil için bu dosyayı kullanma. Buna Cascading Style Sheets-Yığılmalı Stil Yaprakları deniyor. Kısaca CSS. Bu teknik bize örneğin yüzlerce sayfanın stilini tek bir stil dosyası ile belirleme gibi geniş imkanlar veriyor.

Birinci metotta her metin için ayrı ayrı stil belirtirken ikinci ve üçüncü metodlarda stil bir defa belirleniyor ve bu stilleri istediğimiz metne uygulayabiliyoruz. Burada önemli olan bir diğer husus da ilk metodu tüm browserlar sorunsuz yorumlayabiliyor fakat 2. ve 3. metodu Internet Explorer ve Netscape'in son sürümleri (yorum farklılıkları ile beraber) destekliyorlar.

Biz burada ilk metodu kullanarak biçimlendirme yapacağız. Bunun için boş bir Word belgesi açıp yazmaya başlayalım:

```
<html>
<head>
<title>Başlık İmleri</title>
</head>
<body>
<h1>Başlık 1</h1>
<h2>Başlık 2</h2>
<h3>Başlık 3</h3>
```

```
<h4>Başlık 4</h4>
<h5>Başlık 5</h5>
<h6>Başlık 6</h6>
</body>
</html>
```


Şekil 2.2 Başlık imleri 1 (i.explorer ve netscape'te görünümleri)

Sayfanın işleyişine baktığımızda, önce her zaman yapmamız gerektiği gibi html, head, title imlerini yerleştirdik. Sayfa başlığı (title) olarak "Başlık İmleri"ni seçtik ve sayfanın gövde (body) kısmına istediğimiz metinleri yazdık ve bu metinleri h1'den h6'ya kadar olan biçimlendirme imlerinin arasına aldık. Browser metin biçimleme imleri olan <h1>...<h6> imleri arasındaki kelimelere

belirli büyüklükler verdi.

Diğer imleri toplu olarak kullanarak yeni bir HTML dosyası oluşturalım. Kodlar şu şekilde olsun:

```
<html>
<head>
<title>Başlık İmleri-2</title>
</head>
<body>
<h1><center>Sayfamıza Hoşgeldiniz </center></h1>
<p>HTML imleri ile,</p>
Yazıları
<b>koyu</b>
<i>italik </i>
ve
<u>altı çizili</u>
olarak yazabiliyorum
</body>
</html>
```


Şekil 2.3 Başlık imleri2

Biçimlendirmek istediğimiz metnin başına ilgili imi yazıyoruz ve metnin sonunda da ilgili imi sonlandırıyoruz. İm biz sonlandırmadığımız müddetçe etkisini göstermeye devam ediyor. Örnekler üzerindeki kodların yerlerini değiştirerek kaydedin ve diğer taraftan browser'ınızın refresh/yenile tuşuna basarak değişiklikleri gözlemleyin.

Yeni öğrendiğimiz kodlara bir göz atalım:

<code><center>....</center></code>	Aradaki metinleri sayfaya göre ortalar.
<code>....</code>	Aradaki metni koyu (bold) yazar.
<code><i>....</i></code>	Aradaki metni eğik (italic) yazar.
<code><u>....</u></code>	Aradaki metni altı çizili (underline) olarak yazar.
<code><h1>....</h1></code>	Başlık (heading) imi. h1 en büyük, h6 en küçük.
<code><p>....</p></code>	Aradaki metin paragraf özelliği kazanır.

Sonlandırıldığında, takip eden metin bir satır boşluk bırakılarak ve satır başına yazılır. `<p>` imi, `</p>` ile sonlandırılmak zorunda değildir.

Fontlar:

Font iminin kullanımı;

```
<font face=.... size=.... color=....> </font>
```

- ✓ face= yazı tipinin adı (arial, tahoma, verdana, ...)
- ✓ size= yazının büyüklüğü (1-7 arası)
- ✓ color= yazının rengi (red, green gibi renklerin ingilizce karşılığı ya da RGB renk değeri yani "#121212" gibi)

Bunlara font iminin öznitelikleri deniyor.

 iminin yanısıra öğreneceğimiz bir diğer im
 imi. Önce bu imin kullanımını göreceğiz.
 imi bir bakıma enter tuşunun görevini görüyor. Bunu biraz açıklayalım; HTML'de metinleri yazarken kullandığımız editörde bir alt satıra geçmek için enter tuşunu kullanırız. Fakat HTML dilinde bunun hiçbir anlamı yoktur, tüm kodları ve metinleri tek satırda dahi yazsanız browser açısından fark etmeyecektir. Bu yüzden metinleri bölmek, yani ikinci satıra atmak için
 imini kullanıyoruz.
 imi sonlandırılmaz.

Buna bir örnek verelim;

```
<html>
<head>
<title>BR imi</title>
</head>
<body>
pazartesi
salı
çarşamba
<br>ocak<br> şubat<br> mart<br>
nisan </body>
</html>
```


Şekil 2.4
 iminin kullanımı

Yukarıdaki örneğimizde "pazartesi, salı ve çarşamba"yı yazarken enter'la bir alt satıra geçmemize rağmen browser bunu gözününe almayarak tüm metni bir satırda yazdı. Fakat ikinci sefer ay adlarını tek bir satıra yazdığımız halde bu kez browser aradaki
 imine bakarak bir sonraki metni satır başına aldı. Buradan da anlaşıldığı üzere "enter" etkisini
 imiyle veriyoruz. Bu imin bir özelliği de sonlandırılmaması.

Şimdi font iminin kullanımını bir örnekle inceleyelim. Eğer kullanmak istediğiniz font bilgisayarınızda yüklü değilse font imi ile biçimlemek istediğiniz metin browser'ın varsayılan fontu ile gösterilecektir. Bu yüzden önce sisteminizde yüklü olan fontları inceleyin (Başlat/Ayarlar/Denetim Masası/Yazıtipleri). Buradan yazı tiplerini açarak inceleyebilir ve beğendiklerinizi kullanabilirsiniz.

```
<html>
<head>
<title>Renkler ve
Mevsimler</title>
```



```
</head>
<body>
<font face="tahoma" size="5" color="#008000">İlkbahar</font>
<br>
<font face="verdana" size="5" color="#ff0000">Yaz</font>
<br>
<font face="arial" size="5" color="#ffff00">Sonbahar</font>
```

Şekil 2.5 Yazı biçimlendirme

```
<br>
<font face="comic sans ms" size="5" color="#0000ff">Kış</font>
<br>
</body>
</html>
```

Varsayılan yazı boyutunu seçmek:

BASEFONT imiyle gövde metninin tamamı için varsayılan boyutu seçebilirsiniz. Daha sonra metnin belli kısımlarında bu boyutu değiştirmek için FONT imini ya da BIG ve SMALL imlerini kullanabilirsiniz. Her HTML belgesinde bir tane BASEFONT imi kullanılır. BASEFONT imine atanacak değerler 1-7 arasındaki değerlerdir. 3 değeri, tarayıcının varsayılan değeridir (12 punto). 1 ile 7 arasındaki değerler sırasıyla 8,10,12,14,18,24,36 punto değerlerine karşılık gelir (tabi tarayıcı normal ayarı 12 ise). Tarayıcı ayarına göre bu büyüklük değerleri ötelenebilir. Kullanımı:

```
<BASEFONT SIZE=5>
```

BIG ve SMALL imleri ardarda kullanıldıklarında gittikçe artan etkiye sahiptirler:

```
<BIG><BIG>büyütülecek metin</BIG></BIG>
```

Varsayılan rengi seçmek:

Metin için varsayılan rengi, BODY imine TEXT özniteliğini ekleyerek seçebilirsiniz:

```
<BODY TEXT= "#5A83FE">
```

bundan sonra metnin belli kısımlarının rengini FONT iminde COLOR özniteliğini kullanarak değiştirebilirsiniz.

```
<FONT COLOR= "red"> rengi de işecek metin </FONT>
```


Üstindis ve Altindis oluşturmak:

Üstindis oluşturmak için <SUP>, altindis oluşturmak için <SUB> imleri kullanılır. Bu imlerin kapama imleri de vardır. Tarayıcılar alt ve üstindislerin boyutlarını otomatik olarak biraz düşürürler. Yine de siz biraz daha düşürmek isterseniz bu imlerin içinde FONT imiyle küçültme yapabilirsiniz. Örneğin $[x_a + y]^m$ yazmak için:

```
[x<SUB>a</SUB>+Y]<SUP>m</SUP>
```

ya da örneğin altindis olan a'yı biraz daha küçültmek için:

```
[x<FONT SIZE=-1><SUB>a</SUB></FONT>+y]<SUP>m</SUP>
```

yazabiliriz.

Eşaralıklı yazıtipi:

Courier yazıtipindeki gibi daktilo yazısı oluşturmak için <TT>...</TT> ; veya <CODE>...</CODE> imlerini kullanabilirsiniz.

Yorum eklemek:

Yalnızca kodunuzda yer alacak, tarayıcıdaki görüntüye hiçbir etkisi olmayacak yorum satırları eklemek için:

```
<!--yorum metni-->
```

şeklinde bir satır ekleyebilirsiniz. Yorum metinleri kodu inceleyenler için kolaylık ya da hatırlatma amacı taşırlar.

Resimlerin Kullanımı

Hatırlatmalar:

Web sayfasının hızlı açılmasına sağlamak için düşük dosya boyutlu resimler kullanılmalı. GIF ya da JPG formatındaki sıkıştırılmış resimler tercih edilmeli.

Web için yüksek çözünürlük gerekmemektedir. 72 piksel/inch değeri yeterlidir.

Photoshop'ta resim boyutlarını küçültmenin yolu: Image|Image Size ile açılan pencerede yeni boyutlar girmek.

Tarayıcıların tanıdığı renkleri kullanmak için Color kutusunda “Only Web Colors” seçeneği işaretlenmeli, ya da “swatches” paleti kullanılmalıdır.

Resmi sonradan tarayıcı güvenli renklere dönüştürmek için: Image|Mode|Indexed Color komutunu vermelidir.

Image Ready programında Optimize paletinde istemediğimiz renkleri eleyerek ya da renk sayısını düşürerek boyut düşürmelidir.

Yine Optimize penceresinde Blur seçeneği işaretlenerek resme bulanıklık verilebilir.

Sayfaya resim yerleştirmek:

```
<IMG SRC="abant.jpg" BORDER=n ALT="Abant'ta bir kış sabahı">
```

image.jpg, resim dosyasının sunucudaki konumudur. BORDER özniteliği kullanılmayabilir. Piksel cinsinden kenarlık değeri girmek için kullanılır. Resmi kendi satırından başlatmak için resimden önce <P> ya da
 imini kullanın.

ALT özniteliği, fare resmin üzerine getirildiğinde ya da resim yüklenemediğinde görüntülenecek alternatif metin girmek için kullanılır.

Resim için boyut belirtmek:

Web sayfası tarayıcı tarafından yüklenirken HTML kodunda yer alan resminiz yüklenmeden onu takip eden metin yüklenmez. Fakat resim için boyut belirtirseniz tarayıcı resim için yer ayırıp metin yüklemeye devam edebilir. Böylece sayfa daha hızlı yüklenmiş olur. Boyut belirtmek için HEIGHT ve WIDTH özniteliklerine piksel cinsinden değerler atanır:

```
<IMG SRC="abant.jpg" WIDTH=400 HEIGHT=320 ALT="abant">
```

Düşük çözünürlüklü resimler kullanmak:

Resminiz tam olarak yüklenmeden önce daha çabuk olarak düşük çözünürlüklü bir örneğinin ekrana gelmesini isteyebilirsiniz. Bunun için önceden bu düşük çözünürlüklü örneği oluşturup LOWSRC özniteliğinde bu resmi, SRC'de ise asıl resmi göstermeniz gerekir:

```
<IMG SRC="abant.jpg" LOWSRC="abant2.jpg" ALT=.....>
```

Burada abant.jpg asıl resminiz, abant2.jpg düşük çözünürlüklü resminizdir.

Resimlerin çevresine metin yerleştirmek:

Bunun için ALIGN özniteliği kullanılır (yalnızca left ve right değerleri ile). Left değerı resmi sola, metni onun sağına; Right değerı resmi sağa, metni onun soluna yerleştirir.

```
<IMG SRC="abant.jpg" ALIGN=right>
```

Metin sarımını durdurmak:

Bir resmi metinle sardığınızda (yukarıdaki işlem), yanında resim kalmayınca kadar metin resmin yanında devam edecektir. Metnin sol yanında resim kalmayana kadar sarımını durdurmak için `<BR CLEAR=left>`, sağ yanında resim kalmayana kadar sarımını durdurmak için `<BR CLEAR=right>`, her iki yan için ise `<BR CLEAR=all>` yazabilirsiniz.

Örnek:

```
<HTML> <HEAD> <TITLE>Sportif Faaliyetler</TITLE>
</HEAD> <BODY TEXT=OLIVE> <FONT FACE="arial" SIZE=4>
<H1>SPORTİF FAALİYETLER</H1>

<IMG SRC="olimpiyat.jpg"
ALT="atletizm" ALIGN=right>
Okulumuz bünyesindeki
sportif faaliyetler
Ö r.Gör.Emrah Deniz
tarafından yönetilmektedir.
<BR CLEAR=right>Bu yıl
ikincisi düzenlenen
müsabakalarda...
</BODY>
</HTML>
```

Şekil 2.6

Resmin çevresine boşluk eklemek:

```
<IMG SRC="abant.jpg" ALT="abant" HSPACE=40 VSPACE=10>
```

Burada resmin sağına ve soluna 40'ar piksellik HorizontalSPACE (Yatay Boşluk), alt ve üstüne ise 10'ar piksellik VerticalSPACE (Dikey Boşluk) eklenmiştir. HSPACE ve VSPACE boş piksel sayısıdır.

Resmi Ölçeklemek:

Küçük bir resme yeni boyut atayarak büyötmek için:

```
<IMG SRC="image.gif" WIDTH=x HEIGHT=y> yazın.
```

Resimleri Hizalamak:

Resimleri çevresindeki yazılarla hizalamak için de ALIGN özneliği kullanılır.

```
<IMG SRC="image.gif" ALIGN=direction>
```

burada *direction* texttop, top, middle, absmiddle, bottom, absbottom seçeneklerinden biridir (deneyerek öğrenin).

Banner Kullanmak:

Her sayfanın üst kısmına gazete benzeri bir banner eklemek için, önce yaklaşık 450 x 100 piksellik bir resim oluşturun. Bu resmin dosya boyutunu mümkün olduğu kadar düşürün. Her web sayfasının üzerine bu resmi ekleyin (IMG ile). Ziyaretçi web sayfalarınızda gezerken ilk yüklemekten sonra banner'ınız önbellekte yükleneceği için her yeni sayfada neredeyse anında görüntülenecektir.

Yatay Çizgi Ekleme:

Web sayfanıza yatay düz bir çubuk eklemek için:

```
<HR SIZE= "9" WIDTH= "85%" ALIGN="CENTER" NOSHADE>
```

yazın. Burada SIZE piksel cinsinden yükseklik, WIDTH piksel ya da sayfa genişliğine göre yüzde cinsinden genişlik belirtir. NOSHADE ise gölgesiz bir çubuk oluşturmanızı sağlar.

2.3 Sayfa Düzeni

Artalan Resmi Kullanmak:

Örneğin 70 x 600 piksellik bir resmi artalan oluşturmak için tasarlayın. Bu resim, artalan olarak kullanıldığında tarayıcı tarafından ekran dolana kadar tekrarlanacaktır. Ancak genişliği 600 piksel olduğundan enlemesine tekrarlanamayacaktır. Artalan resimleri bu şekilde oluşturulur ve fazla yer kaplamazlar. Artalan oluşturmak için resminizi BODY iminin içinde BACKGROUND özneliğine atamanız gerekir:

```
<BODY BACKGROUND= "artalan.gif">
```

resminizi sabit bir filigran yapmak isterseniz imi kapatmadan BGPROPERTIES=FIXED yazın.

Sayfadaki Öğeleri Ortalamak:

Sayfada ortalamak istediğiniz tüm öğeleri <CENTER> ve </CENTER> imlerinin arasına alarak ortalayabilirsiniz.

Kenar Boşluklarını Belirtmek:

Tarayıcılar otomatik olarak pencerenin kenarları ile metin arasında belli bir boşluk bırakırlar. Bu boşluklara web tasarımınızda siz karar verebilirsiniz:

```
<BODY TOPMARGIN=15 LEFTMARGIN=10>
```

Ancak bu öznitelikleri sadece i.explorer tanır. Netscape için bunların yerine MARGINWIDTH ve MARGINHEIGHT özniteliklerini kullanmanız gerekir. HTML kodunuzu her iki tarayıcıya anlaşılır kılmak için body imi içinde bu özniteliklerin tümünü birden kullanmanız gerekir.

Satırları Bir Arada Tutmak:

Belgenizde satır sonuna denk geldiğinde bölünmesini istemediğiniz kelimeler varsa:

```
<NOBR> kelimeler </NOBR>
```

imlerini kullanın. NOBR imindeki kelimeler birbirinden ayrılmazlar.

Seçimli Satır Sonu:

Bazı kelimelerinizin yalnızca satır sonuna geldiğinde bölünmesini, aksi halde bir arada kalmasını istediğiniz durumlarda <WBR> imini kullanın:

```
<NOBR> Karabük Meslek <WBR> Yüksek Okulu </NOBR>
```

Liste ile Girinti Oluşturmak:

Liste şeklinde tamamı girintili bir paragraf oluşturmak için:

```
<UL> metin </UL> yazın.
```

Blok Alıntılar:

Belgenizde başka bir kaynaktan yaptığınız alıntılarını farklı biçimde görüntülemek için alıntı metnini <BLOCKQUOTE> ve </BLOCKQUOTE> imlerinin arasına alın. Bu imler arasında istediğiniz biçimlendirme araçlarını (ör. <P>)kullanın.

Ön Biçimlenmiş Metin:

Tarayıcılar sizin HTML kodunda kullandığınız paragraf, tab gibi özellikleri göz önüne almadan yalnızca <P>,
 gibi imleri değerlendirirler. Ancak tarayıcının,

metnin belli bir kısmında girdiğiniz satır sonları ve aralıkları tanımasını istiyorsanız bu kısmı `<PRE>` ve `</PRE>` imlerinin arasına almanız gerekir.

2.4 Listeler

HTML bize üç tip liste hazırlama imkanı veriyor. Bunlar;

1. Sıralı listeler (ordered list)
2. Sırasız listeler (unordered list)
3. Tanımlama listeleri (definition list)

Sıralı listeler rakam veya harf yada her ikisini içiçe kullanarak liste oluşturmamızı, sırasız listeler rakam/harf yerine madde imleri koyarak liste oluşturmamızı sağlar. Tanımlama listeleri ise bir listeden çok kalabalık metinlerde okumayı kolaylaştırmaya yardımcı olabilecek bir araçtır.

Sıralı listeler:

Liste içine alınacak metinler `...` imleri arasına alınarak yazılır. Bu imler listenin başladığını ve bittiğini belirtir. Listenin maddelerinin başına ise `` (list item) imini getiriyoruz. Bu imte tıpkı `
` imi gibi sonlandırılmıyor. `` imine parametreler ekleyebiliyoruz. Bunlarla listemizin rakamla mı harfle mi başlayacağını (type) yada hangi rakam/harfle başlayacağını (start) belirtebiliyoruz. Compact değeri ise listenin mümkün olan minimum satır aralığına sahip olmasını sağlıyor.

Bundan sonraki örneklerimizde sayfa kodunun yalnız body (gövde) bölümünü yazıp diğer kısımlarının yazılmış olduğunu varsayacağız.

```
<h4>Numaralandırılmış bir liste:</h4>
<ol>
  <li>Kahve</li>
  <li>Çay</li>
  <li>Süt</li>
</ol>
```

Numaralandırılmış bir liste:

1. Kahve
2. Çay
3. Süt

Listeleri buradaki örnekte olduğu gibi iç içe hazırlamak ta mümkün. Dikkat edeceğimiz nokta, işe `` imi ile başlayıp liste maddelerinin her birisinin başına `` imini getirmek ve listelemeyi bitirmek istediğimiz yerde `` imini yazmak. Liste içinde yeni bir liste oluşturmak istediğimizde listelenecek maddeden sonra tekrar `` imini yazıyoruz ve bahsedilen kuralları aynen uyguluyoruz. **Type** özniteliğinde kullanabileceğimiz değerler şunlar olabilir; sayılar,harfler (küçük/büyük)ve romen rakamları (i,ii,iii gibi)

Sırasız Listeler:

Bu tip listede de mantık aynı. Fark, listeleme yaparken maddelerin başına harf, rakam gibi unsurlar yerine küçük yuvarlaklar, kareler kullanabilmemiz. imi yerine imini kullanıyoruz, maddeler için kullandığımız imi burada da geçerli. için parametreler ise şöyle; type için disc (içi dolu daire), circle (içi boş daire), square (içi dolu kare). Compact özneteliği sırasız listelerde de kullanılabilir.

```
<h4>Numarasız bir liste:</h4>
<ul type=disc>
  <li>Kahve</li>
  <li>Çay</li>
  <li>Süt</li>
</ul>
```

Numarasız bir liste:

- Kahve
- Çay
- Süt

Tanımlama listeleri:

Bu listelemede kullanılan imler şöyle; <dl>...</dl>, <dd>...</dd>, <dt>...</dt>. Listenin maddelerini belirtmek için kullandığımız iminin yerini burada <dd> ve <dt> imleri alıyor. Aynı şekilde ... veya ... imleri arasına aldığımız listeyi bu sefer <dl>... </dl> arasına yazıyoruz. Yine parametre olarak <dl> imi içinde compact ifadesini kullanabiliriz (zorunlu değil).

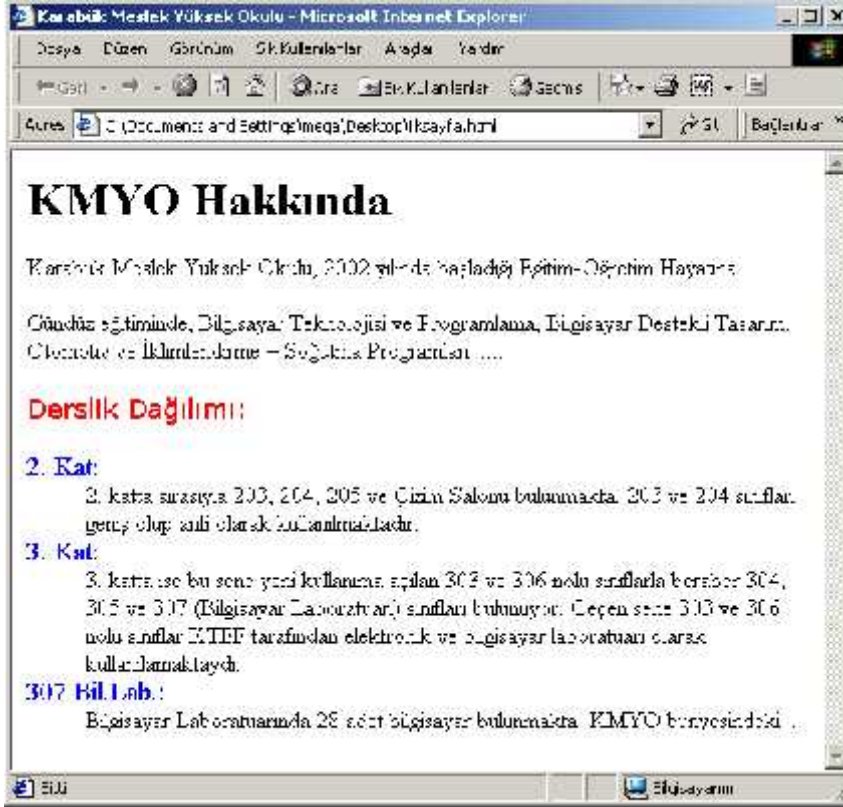
Örnek:

```
<font face="verdana" size="4" color="red">Derslik Da ılımı:
</font>
<dl compact>
<dt><font size="4" color="blue">2. Kat:</font>
<dd><font size="3" color="black">2. katta sırasıyla 203, 204,
205 ve Çizim Salonu bulunmakta. 203 ve 204 sınıfları geniş
olup anfi olarak kullanılmaktadır. </font>

<dt><font size="4" color="blue">3. Kat:</font>
<dd><font size="3" color="black">3. katta ise bu sene yeni
kullanıma açılan 303 ve 306 nolu sınıflarla beraber 304, 305
ve 307 (Bilgisayar Laboratuvarı) sınıfları bulunuyor. Geçen
sene 303 ve 306 nolu sınıflar KTEF tarafından elektronik ve
bilgisayar laboratuvarı olarak kullanılmaktaydı.</font>

<dt><font size="4" color="blue">307 Bil.Lab.:</font>
<dd><font size="3" color="black">Bilgisayar Laboratuvarında 28
adet bilgisayar bulunmakta. KMYO bünyesindeki...</font> </dl>
```


Örneğe ait tarayıcı görüntüsü Şekil 2.7’de görülmektedir.

Şekil 2.7 Tanımlama listeleri

2.5 Linkler

HTML'nin en önemli unsurlardan birisi bağlantılardır (linkler). Bağlantılar sayesinde hazırladığımız birçok sayfayı birbirleriyle ilişkili hale getirebiliriz. Bir tıklama bizi istediğimiz yere götürecektir. HTML'de metinlere ve resimlere bağlantı kazandırmak mümkündür. Bu yolla ses, grafik dosyaları, sıkıştırılmış dosyalar, internet adresleri gibi yerlere bağlantı yapmak mümkündür. Hatta yapacağımız bağlantı sayfa içinde, yani dahili bir bağlantı da olabilir.

Şimdi yapmak istediğimiz bağlantıya göre kullanacağımız komutları inceleyim:

```
<a href="....">...</a>
```

Bu komutla oluşturduğumuz bağlantı ile yeni bir sayfa açabilir, kullanıcıyı farklı bir internet adresine yönlendirebilir, kullanıcının kendisine sunduğunuz bir dosyaya ulaşmasını sağlayabilirsiniz. Yani bu tanıma göre bildiğimiz bağlantıları oluşturmak mümkündür.

Şimdi aşağıdaki örnekleri birlikte inceleyelim, fakat öncelikle bir kuralı belirtelim; `<a>...` imi arasına yazdığımız yazılar bağlantı özelliğine sahip olacaktır, yazının bağlantı olduğu eğer aksi belirtilmemişse browser tarafından altı çizili ve mavi renkli gösterilir.

```
-----  
<a href="meyve.gif"> buraya tıklandı ında meyve resmi açılacak  
</a>  
-----
```

Bu örnekte "buraya tıklandığında meyve resmi açılacak" yazısına bağlantı özelliği kazandırdığımızdan browser tarafından altı çizili mavi yazıyla gösterilecek ve kullanıcı fare imlecini yazı üzerine getirdiğinde imleç el şekline dönüşecektir. Kullanıcı bu linke tıkladığında browser o anda açık bulunan sayfa ile aynı dizinde bulunan "meyve.gif" resmini açacaktır.

```
-----  
<a href="dream.zip"> sıkıştırılmış dreamweaver dosyalarını  
çekmek için tıklayın </a>  
-----
```

İkinci örnekte aynı şekilde "dreamweaver dosyalarını çekmek için tıklayın" yazısına bağlantı özelliği kazandırdık. Fakat dosya tipinden kaynaklanan bir fark var; ilk örnekte meyve.gif'e tıkladığında browser resmi açacaktır fakat bu örnekte browser kullanıcıya "dream.zip" dosyasını açmak mı yoksa diske kaydetmek mi istediğini soran bir pencere açar. Bunun sebebi browser htm, txt, jpg, gif,.. uzantılı dosyaları görüntüleyebilirken zip, doc, xls, mp3 gibi dosyaları görüntüleyememesidir.

```
-----  
<a href="sayfa2.htm"> 2.sayfaya gitmek için tıklayın </a>  
-----
```

Üçüncü örneğimizde oluşturduğumuz linke tıkladığında aynı dizinde bulunan sayfa isimli başka bir html dökümanı açılacaktır.

```
-----  
<a href="resim/kedi.jpg"> kedi resmi </a>
```

```
<a href="resim/bitki/karanfil.gif"> güzel bir karanfil </a>
```

```
<a href="../araba/megane_II.jpg"> yeni megane </a>  
-----
```

Bu 3 örnekte altdizinlere ve üstdizinlere verilen bağlantıya misaller görüyorsunuz. İlk ikisinde alt dizinlere bağlantı verildi. Son örnekte ise ". / " yazarak üst dizine geçilip bu dizinden "araba/megane_II.jpg" URL'si gösterildi.

```
<a href="http://www.benimsitem.com/"> ziyaret edin </a>
```

Bu örnekte bir internet adresi verdik.

```
<a href="ftp://ftp.hogeaux.com/"> tıklayın dosyaları indirin  
</a>
```

Bu ise bir ftp adresine verilen link örneği.

```
<a href="mailto: yavuzsun@mail.com"> mail atın </a>
```

Buradaki linke tıklandığında kullanıcının ilgili mail programı açılacak ve mail'in send to (kime) kısmına verdiğimiz mail adresi otomatik olarak yazılacaktır.

Metinlere bağlantı vermeyi öğrendik, sayfadaki resimlere link vermek için resmi yerleştirmek için kullandığımız:

```

```

imini

```
<a href="sayfa1.htm"></a>
```

resim.gif tıklanacak resmi, sayfa1.htm resme tıklandığında açılacak sayfayı gösteriyor. "Border" komutu ise resimde bağlantı özelliği olduğunu belirten çerçeveyi kontrol ediyor, 0 (sıfır) değeri bu çerçeveyi tamamen yok eder. Bu komutu değişik sayılarla deneyebilirsiniz.

Çapa oluşturmak:

Kullanıcının sayfanızın belirli kısımlarına atlamasını istiyorsanız bir çapa oluşturmanız ve linkte bu çapayı göstermeniz gerekir. Bunun için metnin belli (çapa koyulacak) kısımlarına:

```
<A NAME= "çapa ismi">Çapanın Etiketi</A> yazın.
```

Çapaya Link Oluşturmak:

Oluşturmuş olduğunuz çapalara link tanımlamak için:

```
<A HREF= "#çapa ismi">Etiket</A> yazın.
```

Çapa ayrı bir belgenizde ise:

```
<A HREF= "sayfa.html#çapaismi"> yazın.
```

Çapa başka bir sunucudaki bir sayfada ise:

```
<A HREF="http://abc.com/.. /sayfa.html#çapaismi"> yazın.
```

Target özneliği:

Son olarak bağlantının açılacağı pencereyi belirtmek için kullanılan "target" özneliğini öğrenelim;

Kullanımı:

```
<a href="..." target="..." ></a>
```

- target="_blank"*: Bağlantı yeni bir pencerede açılır.
- target="_self"* : Bağlantı aynı pencere içerisinde açılır.
- target="_top"* : Bağlantı aynı pencere içerisinde en üstten itibaren açılır.
- target="_parent"*: Açılan bağlantı, o anda açık sayfayı oluşturmuş bir ana sayfa varsa onun yerine konur.
- target= "çerçeve adı"*: Frame komutu ile çerçeve oluşturulmuşsa bağlantının adı verilen çerçevede açılmasını sağlar.

Linkler için klavye kısayolları:

```
<A HREF=" ../araba/megane_II.jpg" ACCESSKEY=b> yeni megane </a>  
ALT+B tuşlayın.
```

Burada "yeni megane" linki için ACCESSKEY özneliği ile ALT+B tuşu kısayol olarak tanımlanmış, bu kısayol tuşu zorunlu olmamakla beraber "ALT+B tuşlayın" ifadesi ile kullanıcıya bildirilmiştir.

Sekme sırası belirlemek:

Kullanıcının tab tuşuyla linkler arasında gezerken dolaştığı sıralamayı değiştirmek isteyebilirsiniz. Bunun için TABINDEX kullanılır:

```
<A HREF=" ../araba/megane_II.jpg" ACCESSKEY=b TABINDEX=1> yeni  
megane </a>
```

Burada TABINDEX için girdiğimiz 1 değeri, bu linkin tab tuşu için 1. öncelikli olduğunu belirtiyor. Farklı linkler için aynı TABINDEX değerini girerseniz, aynı öncelikli linkler, HTML kodundaki sıralarına göre tab tuşuyla dolaşılır.

2.6 Tablolar

```
<table>...</table>
```

Tablolar, sayfaları satırlara/sütunlara bölmek ya da metin veya grafiklerin sayfada istediğimiz yerde durmasını sağlamak amaçlarıyla kullanabileceğimiz HTML'nin en önemli yapıtaşlarından. Sayfada gözüksün ya da gözükmesin tabloları bir iskelet gibi kullanabilir, böylece şu ana kadar öğrendiklerinizle yapamayacağınız gerçek düzenlemeyi yapabilirsiniz.

Tablolar satır ve sütunlardan oluşur. Tabloya genel bir başlık atayabiliriz. Her sütun için de kendi başlığını oluşturmak mümkündür. Üstteki tablo başlığının altında veya tablonun sona erdiği satırdan sonraki satıra açıklama (thead/caption) koyabiliriz. Ayrıca tablo hücrelerini yanındaki veya altındaki hücrelerle birleştirebiliriz:

Tablo Başlığı (thead)	Sütun Başlığı #1	Sütun Başlığı #2	Sütun Başlığı #3	Sütun Başlığı #4
Hücre	hücre	hücre	hücre	
Hücre	hücre	hücre	hücre	
hücre	hücre			

Tablonun alt yazısı (caption)

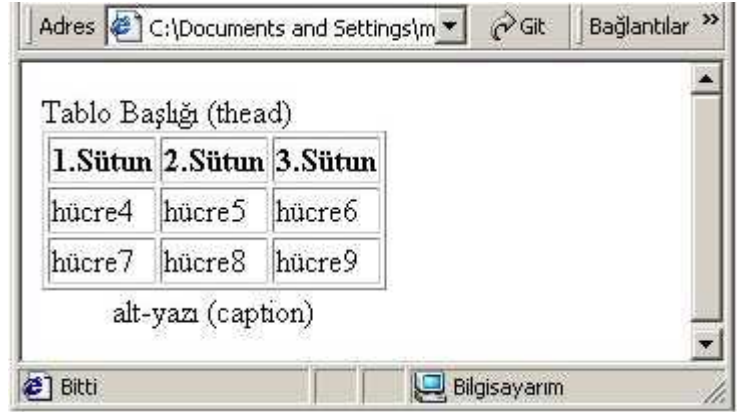
Şekil 2.8 Tablo yapısı

Şimdi basit bir tablo yapmak için gerekli imleri öğrenelim. Öncelikle `<table>...</table>` imlerini yazıyoruz ve arasını doldurmaya başlıyoruz. `<tr>` imi ile satırları `<td>` imi ile de sütunları oluşturuyoruz.

Örnek :

```
<table border="1">
<thead>Tablo Başlı 1 (thead)</thead>
<caption align="bottom">
alt-yazı (caption)
<caption>
<tr>
<th>1.Sütun</th>
<th>2.Sütun</th>
<th>3.Sütun</th>
</tr>
<tbody>
<tr>
<td>hücre4</td>
<td>hücre5</td>
<td>hücre6</td>
</tr>
<tr>
<td>hücre7</td>
<td>hücre8</td>
<td>hücre9</td></tr>
</tbody>
</table>
```

Şekil 2.9

Aşağıdaki şekilde örnek tablolar ve bunlara ait html kodlarını görüyorsunuz.

<table border="1"><tr><td>hücre</td></tr></table>	hücre	<pre><table border="1"> <tr> <td>hücre</td> </tr> </table></pre>			
hücre					
<table border="1"><tr><td>hücre1</td><td>hücre2</td></tr></table>	hücre1	hücre2	<pre><table border="1"> <tr> <td>hücre1</td> <td>hücre2</td> </tr> </table></pre>		
hücre1	hücre2				
<table border="1"><tr><td>hücre1</td></tr><tr><td>hücre2</td></tr></table>	hücre1	hücre2	<pre><table border="1"> <tr> <td>hücre1</td> </tr> <tr> <td>hücre2</td> </tr> </table></pre>		
hücre1					
hücre2					
<table border="1"><tr><td>hücre1</td><td>hücre2</td></tr><tr><td>hücre3</td><td>hücre4</td></tr></table>	hücre1	hücre2	hücre3	hücre4	<pre><table border="1"> <tr> <td>hücre1</td> <td>hücre2</td> </tr> <tr> <td>hücre3</td> <td>hücre4</td> </tr> </table></pre>
hücre1	hücre2				
hücre3	hücre4				

Şekil 2.10 Örnek tablolar

2.7 Çerçeveler

Çerçeveler (frame), HTML'e sonradan eklenmiş bir özelliktir. Bu yüzden eski sürüm browser'lar çerçeve kullanılmış bir sayfayı görüntüleyemezler. (Microsoft Internet Explorer 3.0 ile Netscape Navigator 2.0 ve üstü sürümleri frameleri destekliyor). Çerçeve'ler sayfanın bir tarafı sabit kalırken, diğer tarafını, kullanıcının isteğine göre değiştirme imkanı verir. Bunun anlamı ise kullanılacak çerçeve miktarınca ek HTML sayfası oluşturmak demektir. Browser çerçevenin bir bölümüne yerleştirilecek olan kaynak dosyayı bulamazsa hata mesajı verecektir. Aşağıdaki örneği inceleyelim.

Örneğimizde 3 adet html dosyası var. Bunlardan frame.htm dosyası çerçeve komutlarını içeriyor. Bu komutlar browser'a görüntülenmekte olan pencereyi ikiye bölmesini, bunlardan birisinde sayfa1.html dosyasını, diğerinde sayfa2.html dosyasını görüntülemesini bildiriyor.

Şekil 2.11 Frame (çerçeve) yapısı

`<body bgcolor="...">` imi ile `sayfa1.html` dosyasının artalan rengi yeşil (olive), `sayfa2.html` dosyasının artalanı ise mavi yapılmış, kolaylık olması açısından dosyaların adlarını görüntülemeleri için adları da çerçevelerin üzerine yazılmış ve sonuç gördüğünüz gibi.

Şimdi bu çerçeveyi birlikte oluşturalım:

`frame.html` dosyası:

```
<html>
<head>
<title>Çerçeveler (Frames)</title>
</head>
<frameset cols="*,*">
<frame name="sol" src=" sayfa1.html ">
<frame name="sag" src=" sayfa2.html ">
</frameset>
```



```
<noframes> 1  
<body>  
</body>  
</noframes>  
</html>
```

sayfa1.html dosyası:

```
<html>  
<head> </head>  
<body bgcolor="olive">  
<font size="7" color="black"> 1.Sayfa </font>  
</body>  
</html>
```

sayfa2.html dosyası:

```
<html>  
<head> </head>  
<body bgcolor="blue">  
<font size="7" color="white"> 2.Sayfa </font>  
</body>  
</html>
```

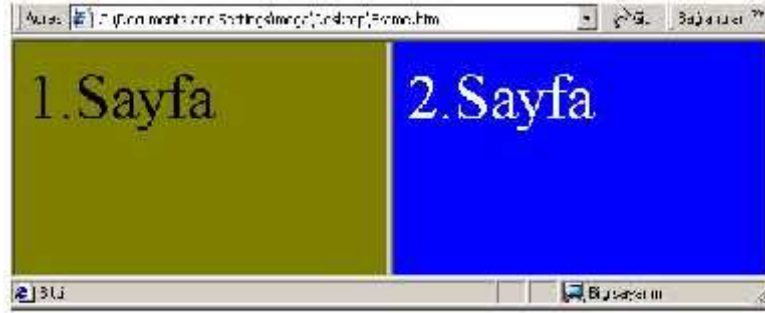
Çerçeve oluşturmada frameset imini kullanıyoruz, cols ifadesi açılacak çerçevelerin yan yana sütunlar şeklinde olacağını belirtiyor, buraya rows yazarsak çerçeveler alt alta satırlar görünümünde açılacaktır (Şekil 11).

cols="*,*" ifadesi ile açılacak çerçevelerin piksel cinsinden ebatlarını belirtebiliriz, buraya örneğin cols="140,500" gibi sayı yazılabilir, cols="25%,75%" ile browser penceresinin o anki ebadına göre verilen % oranlarına göre şekil alması sağlanabilir yada (*) sembolü ile açılacak çerçevenin ebadı browser'a bırakılır, cols="140,*" ifadesi ilk pencerenin 140 piksel olacağını ikincinin ise ebadının browser'a bırakıldığını gösteriyor.

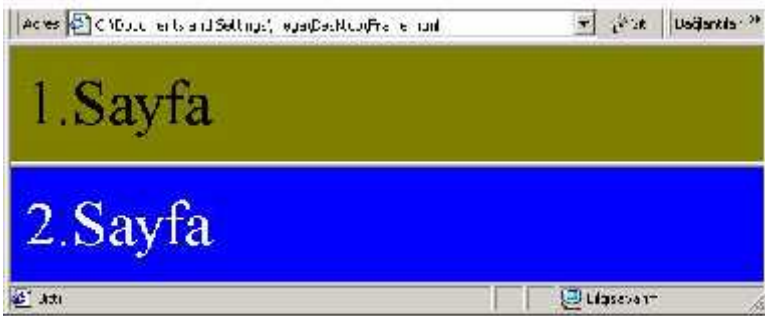
¹ Eski sürüm browserların çerçeve imini tanımadıklarından bahsetmiştik, işte noframes kısmı bu browserlara hitap ediyor. body kısmını bu eski browserlar görüntüleyebiliyor. Buraya örneğin sayfanın çerçeve kullanılarak yapıldığını gösteren bir mesaj yazılabilir, böylece ziyaretçinin artık yeni sürüm bir browser kullanması gerektiğini hatırlatabilirsiniz.

Bu şekilde aynı zamanda açılacak çerçeve sayısını da belirtmiş oluyoruz. cols=".." ifadesine iki değer (ya da yıldız) verirsek bu iki pencere aç anlamındadır, 3 değer 3 pencere açar.

frame name="..." src="..." öznitelikleri çerçevelere, bağlantıların TARGET kısmında kullanabilmek amacıyla isim (name) vermeyi sağlıyor. src pencerede görüntülenecek html dosyasının yerini gösteriyor. Açılacak çerçeve sayısı kadar frame name="..." src="..." öznitelikleri kullanıyoruz.

(a) cols

(b) rows

Şekil 2.12 cols, rows

Iframe*

Frameset'ten temel farkı, sayfayı birkaç frame'den oluşturma zorunluluğu olmaması, sayfanın istenen yerine iframe eklenebiliyor olmasıdır. Frameset'teki hantal yapı iframe'de yoktur.

iframe kullanımı çoğu zaman web sitelerinde ihtiyaç duyduğumuz etiketlerdendir. Şöyleki **dinamik** bir web sayfanız var ve bu web sayfasının herhangi bir kenarında sayfa yenilenmeden başka bir sayfanın açılmasını istiyorsunuz.

Bu işlem için iki farklı etiket ve bu etiketlerin özelliklerinden yararlanabiliriz.

Örneğin sayfa yenilenmeden sayfanın bir ortasında belirli sayfalar link vermemiz gerekiyor. Bunun için iframe kullanabiliriz. Üç farklı sayfamız olsun ve bu sayfaları iframe etiketinin içinde görüntüleyelim.

Öncelikle bu sayfaları link olarak oluşturmamız gerekiyor;

```
<a href="index.html" target="yonlen">Anasayfa</a>
<a href="hakkımızda.html" target="yonlen">Hakkımızda</a>
<a href="iletişim" target="yonlen">İletişim</a>
```

Burada dikkate etmemiz gereken en önemli nokta target parametresidir. Böylelikle yonlen isimli iframeye istediğimiz sayfaların gösterimini yapabiliriz.

Gelelim iframe etiketinin oluşturulmasına;

```
<iframe src="iletisim.htm" name="yonlen" width="800"
height="500"></iframe>
```

Böylelikle sayfalarımızı iframe içinde açmayı en basit yöntemle öğrenmiş olduk. Bu anlatıklarım dışında iframenin default açılma özelliği de vardır. Anladığınız üzere sayfa yüklendiğinde iframe içinde ilk açılacak sayfa anlamına gelir. Buda src parametresi ile yapılır.

Şimdi yazmış olduğumuz sayfayı düzenli hale getirelim;

```
<html>
<head>
<title>iframe kullanımı</title>
</head>
<body>
<a href="index.html" target="yonlen">Anasayfa</a>
<a href="hakkımızda.html" target="yonlen">Hakkımızda</a>
<a href="iletişim" target="yonlen">İletişim</a>
<iframe src="index.html" name="yonlen" width="800"
height="500"></iframe>
</body>
</html>
```

2.8 Formlar

Formlar, web sayfası tasarlayan kişi veya şirketlerle internet kullanıcıları arasındaki veri alışverişini sağlamak için ideal bir araçtır.

Formlar iki yönlü olarak çalışır; web tarayıcı tarafından ekranda oluşturulan görüntü, kullanıcı tarafından doldurulduktan sonra gönderilir ve web tarayıcı bu bilgileri alarak sunucuda çalıştırılan bir programa iletir. Program bilgileri değerlendirdikten sonra gerekli işlemleri yapar.

<form>

Bir form oluşturmak için `<form>...</form>` etiketleri arasına istenilen kontroller **input** etiketi sayesinde belirtilir. Kontrollerden toplanan bilgilerin nasıl değerlendirileceği form etiketinin içinde gösterilir.

Genel kullanım

```
<FORM ACTION=url METHOD="post" TARGET=pencere> ..... </FORM>
```

Action

Formdan girilecek bilgilerin değerlendirileceği dosyanın tam yolunu gösterir.

Method

Formdan girilecek bilgilerin değerlendirici dosyaya gönderilme yöntemini belirtir.

GET değeri verildiğinde kontrollere girilen içerik o anda bulunulan adrese eklenip değerlendiriciye gönderilir. POST değeri ise form içeriğini direkt olarak değerlendiriciye yönlendirir.

Target

Form değerlendirici tarafından kullanıcıya geri gönderilen yanıtın hangi pencerede belireceğini gösterir. Pencere isimleri HTML 1 modülü bağlantılar konusunda da gösterdiğimiz “_blank” , “_top” gibi değerlerden biri olabilir.

<input>

Genel amaçlı bir form etiketidir. Sonlandırıcı etiketi yoktur. Girdi türü type ögesinde belirtilerek farklı girdilerin alınmasını sağlar.

Genel kullanımı:

```
<INPUT ALIGN=tip [CHECKED] MAXLENGTH=uzunluk NAME=isim  
SIZE=boyut SRC=adres TYPE=tip VALUE=de er>
```

Kullanılacak Parametre	Görevi
ALIGN	Elemanın form üzerinde nasıl konumlanacağını belirtmek için kullanılır (left, center, right) Eger type değeri bir resim olarak atanırsa bir sonraki satırın resme göre nasıl yerleşeceğini belirler. Top, middle veya bottom değerlerinden birini alabilir.
CHECKED	Kontrol olarak bir işaretleme veya seçim kutusu kullanıldığında CHECKED değeri bu kutuların işaretlenmiş olarak karşınıza gelmesini sağlar
MAXLENGTH	"text" ve "password" elemanlarında girilebilecek en çok karakter sayısını belirtmek için kullanılır. Öntanımlı değeri sınırsızdır.
NAME	Girilen verinin hangi değişken ismi altında değerlendirileceğini belirtmek için kullanılır. Mutlaka belirtilmelidir.
SIZE	"text" ve "password" elemanlarında karakter sayısını, diğerlerinde ise piksel cinsinden genişliği belirtmek için kullanılır
SRC	"image" elemanında resim dosyasını belirtmek için kullanılır.
TYPE	Eleman türü belirtilir. text, password, checkbox, radio, submit, reset, file, hidden, image, button değerlerinden biri kullanılır

2.8.1 Form Nesneleri

CheckBox

- HTML
- PHP
- MySQL

Formumuza onay kutuları eklemek için kullanılır.

```
<HTML><body >
<FORM ACTION=' http://internet/form' METHOD=POST>
<input type="checkbox" name="kutul" checked="on" > HTML<br>
<input type="checkbox" name="kutu2" > PHP<br>
<input type="checkbox" name="kutu3" > MySQL
</FORM></body></HTML>
```

Radio

- HTML
- PHP
- MySQL

Kullanıcının birçok seçenek içerisinde bir tanesini seçebilmesine olanak tanır. Grup içindeki radio kontrolleri her zaman aynı ismi taşımalı, değerleri ise **value** değerine atanmalıdır.

```
<HTML><body >
<FORM ACTION=' http://internet/form' METHOD=POST>
<input type="radio" name="kutu" value="1" > HTML<br>
```

```
<input type="radio" name="kutu" value="2"> PHP<br>
<input type="radio" name="kutu" value="3"> MySQL</FORM>
</body></HTML>
```

Text

Kullanıcıdan tek satırlık veri alınmasına olanak tanır. **Size** ve **maxlength** takıları, bu kontrolle birlikte kullanılabilir.

Adı:

Soyadı:

```
Adı: <input type="text" name="firstname"><br>
Soyadı: <input type="text" name="lastname">
```

Image

Bir resmi ifade eder ve üzerine tıklandığında form değerlerini sunucuya yollar. Genellikle bu amaçla kullanılsa da istenilirse kullanıcının resmin hangi x ve y noktalarına dokunduğu öğrenilebilir. Bu tag **src** ile birlikte kullanılır ve **src** komutu resmin bulunduğu URL'yi göstermelidir.

Password

Formumuza parola yazılabilecek alan eklemek için kullanılır. "text" elemanından farklı olarak bu alana girilen karakter aşağıdaki gibi gösterilir. Bu "*" işareti de olabilir.

Kullanıcı:

Parola:

```
Kullanıcı: <input type="text" name="username"><br>
Parola: <input type="password" name="password">
```

Textarea

Metin alanı anlamına gelen bu kelime formunuza yazı yazılabilecek alan eklemek için kullanılır. Yardımcı öğeler olarak **rows** ve **cols** kullanılır.

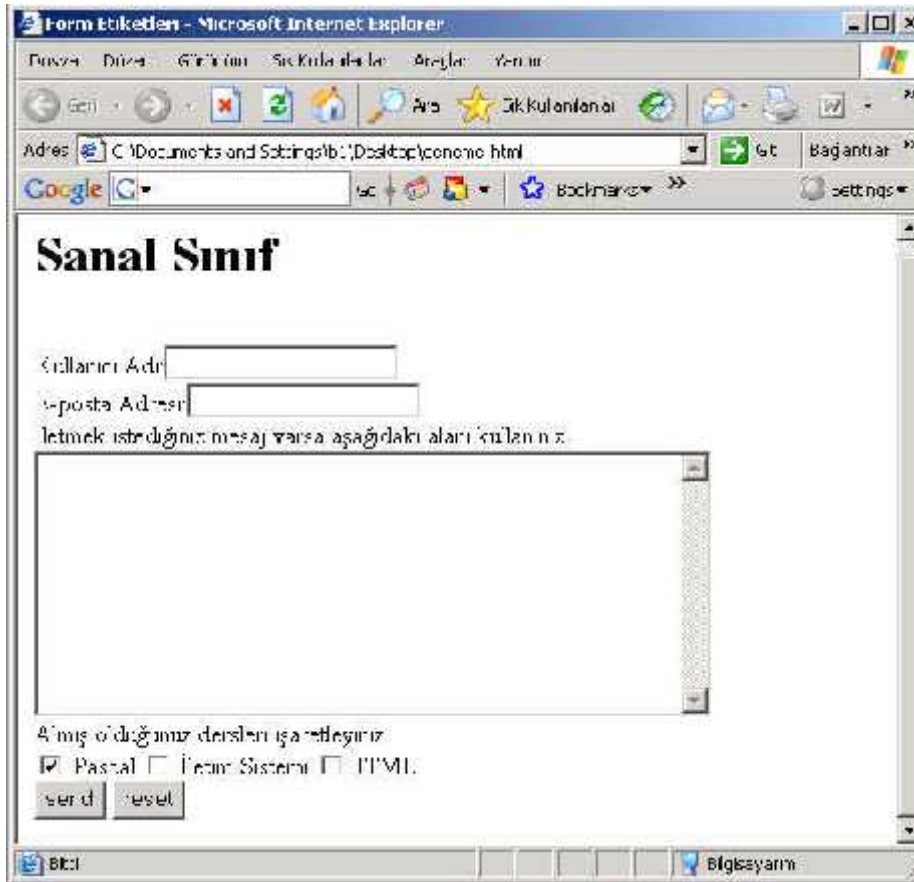
Reset

Tıklandığında form içeriğini temizler. Kullanıcının formu tekrar doldurmasını sağlar.

Submit

Form içeriğini sunucuya yollar. **Value** değeri kullanılarak üzerindeki yazı değiştirilebilir. Uygulama:

```
<html>
<head><title>Form Etiketleri</title><head><body>
<h1> Sanal Sınıf</h1>
<form action="http://pcsistem.net" method="post"><br>
Kullanıcı Adı:<input type="text" name="ad"><br>
E-posta Adresi:<input type="text" name="eposta"><br>
İletmek istedi iniz mesaj varsa aşağıdaki alanı kullanınız.
<textarea name="mesaj" rows="10" cols="50" >
</textarea> <br>
Almış oldu unuz dersleri işaretleyiniz<br>
<input name="ders" type="checkbox" value="programlama"
checked="on">
Pascal
<input name="ders" type="checkbox" value="isletim" > İletim
Sistemi
<input name="ders" type="checkbox" value="HTML">HTML <br>
<input type="submit" value="send">
<input type="reset" value="reset">
</form>
</body></html>
```


Form Etiketleri - Microsoft Internet Explorer

Araba - Dürüm - Gökçü - Sık Kulağı - Anı - Yenir

Adres C:\Documents and Settings\Bilgisayar\Bilgisayar\...html

Sanal Sınıf

Kullanıcı Adı

E-posta Adresi

İletmek istediğiniz mesaj varsa aşağıdaki aları kullanınız.

Aynı öğe olduğunuz dersleri işaretleyiniz

Pastal Forum Sistemi HTML

Şekil 2.13 Form etiketlerinin kullanımı